

**ภาวะผู้นำของนักศึกษาลัทธิสุตตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต
และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร*

ตามความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ความว่า “ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน เพื่อฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างสรรค์ ศิลปวิทยาเพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู” ต่อมาได้มีประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2548 เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษายึดถือปฏิบัติตามมาตรฐานเดียวกัน และขณะเดียวกันก็ได้มี ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 ซึ่งลงวันที่เดียวกัน ข้อ 3 ระบุว่า “สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาให้มี มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 และประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานการผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาที่เหมาะสมกับพลวัตของโลกที่เปลี่ยนไป อย่างรวดเร็ว โดยมีเจตนารมณ์ให้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา รองรับการบริหารจัดการหลักสูตร ให้ได้คุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและตามจุดเน้นของแต่ละสาขาวิชา อีกทั้งเป็นการ กำหนดตัวบ่งชี้ด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของคณะกรรมการการ อุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งเกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ อาทิ จำนวนและคุณสมบัติของ อาจารย์ผู้สอน ลัดส่วนนักศึกษาต่ออาจารย์ผู้สอน” และมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา เกณฑ์มาตรฐานตำแหน่ง และมาตรฐานวิทยฐานะของ ก.ค.ศ. และ ก.พ.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย มีความรู้และผูกพันต่อท้องถิ่น น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้บูรณาการในการจัดการศึกษา ในการพัฒนา หลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จึงมุ่งผลิตนักวิชาการด้านการบริหาร ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร และผู้สนับสนุนการศึกษา ทั้งที่มีความเป็น นักวิชาการ และนักวิจัย ให้มีความรู้กว้าง รู้ลึก เรียนรู้ทฤษฎีควบคู่ไปกับการปฏิบัติ มีความเชี่ยวชาญด้านการ วิเคราะห์สถานการณ์ การวางแผน การนำแผนไปใช้ ตลอดจนการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น โดยเน้นการมี คุณธรรม จริยธรรม และสามารถสร้างองค์ความรู้ แสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ความรู้และประสบการณ์ไปใช้ ในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้เป็นหลักสูตรที่ทันสมัยเหมาะสม เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศ อีกทั้งเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำของนักศึกษา

* อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน และความเป็นสากล โดยมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คือ 1) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ในเชิงการบริหาร มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษาที่กว้างไกล มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีความพร้อมในการบริหารการศึกษา 2) เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรอบรู้ ทักษะทางการบริหารการศึกษาและสามารถบูรณาการหลักการ แนวคิดทฤษฎีทางการศึกษา กับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ลงสู่การปฏิบัติในการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี 3) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการ และระเบียบวิธีการวิจัยทางการบริหารการศึกษา ไปใช้ในการพัฒนา การศึกษาและงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 4) เพื่อพัฒนาและส่งเสริมวิทยฐานะของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษา นักวิชาการด้านการศึกษาให้สูงขึ้น ตลอดจนจนการเตรียมบุคลากรเพื่อเข้าสู่วิชาชีพทางการบริหาร การศึกษา

ในปัจจุบันการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมมีความลุ่มลึกซับซ้อนยิ่งขึ้น มีการพัฒนาแบบก้าวกระโดด จากสังคมการผลิตไปสู่สังคมฐานความรู้ ประชาชาติใดที่มีความรู้ดี ได้รับการศึกษาดีจะมีความสามารถในการแข่งขัน สูง ประกอบกับระบบเศรษฐกิจมีลักษณะเป็นเศรษฐกิจมหภาคที่เชื่อมโยงกันทั่วโลก ทำให้เกิดการแข่งขันใน ลักษณะที่เป็นสังคมโลกมากขึ้น มีความเชื่อมโยงให้โลกเป็นหนึ่งเดียวในทุกด้าน ซึ่งมีกระแสทุนนิยมเป็นแรง กระตุ้นทางจิตวิญญาณทำให้เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมจากภายนอกอย่างรวดเร็วเกินกว่าที่จะเรียนรู้อย่างเท่ากัน อันเนื่องมาจากกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น เรียนในระบบ นอกระบบ สื่อ หรือ IT ต่างๆ ตามความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง แต่เป็นการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน และขาด สมดุล อันก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา ในช่วงแรกของการเริ่มศตวรรษที่ 21 เรื่องภาวะผู้นำเป็นเรื่องที่อยู่ใน ความสนใจมาก และเป็นแนวโน้มสำคัญที่คาดว่าส่งผลกระทบต่อการทำงานของคนในยุคนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งมี “ผู้นำ” เรามักจะนึกถึงภาพของคนหนึ่งคนหรือกลุ่มคนไม่กี่คนจำนวนหนึ่งที่กำลังกำหนดหนทาง หรือวิธีการ ดำเนินชีวิตหรือกิจกรรมในกับกลุ่มคนจำนวนมาก ขับเคลื่อนความเป็นไปของกลุ่มให้เคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเราเคยได้ยินว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรนั้นๆ จะขึ้นอยู่กับผู้นำที่มีภาวะผู้นำ เพื่อให้เข้าใจให้ ชัดเจนของคำว่า “ผู้นำ” และ “ภาวะผู้นำ” จึงขออธิบายไว้พอเข้าใจ Wikipedia (2558) ให้ความหมายไว้ว่า “ผู้นำ” หมายถึง บุคคลที่มีอำนาจหรือได้รับการเห็นชอบหรือได้รับอนุญาตจากสมาชิกในกลุ่ม ในการสั่งการหรือ บอกกล่าวบุคคลอื่นๆ ให้ทำการใดๆ ที่สามารถนำทิศทางทางผู้อื่นให้ก้าวไปข้างหน้า สู่จุดมุ่งหมายตามที่ตั้งใจไว้ได้ โดยใช้ศักยภาพของความเป็นผู้นำที่มีอยู่ทั้งในด้านสถานภาพ ความสามารถ อิทธิพลชีวิต และพฤติกรรม เพื่อส่งผลให้สามารถกำหนดทิศทางของบุคคลผู้ติดตามให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ส่วน “ภาวะผู้นำ” มีฐาน ความคิด 2 ประการ คือ 1) พื้นฐานความคิดเพื่อบรรลุความสำเร็จด้วยคนอื่น โดยให้ความไว้วางใจคนอื่นว่ามี ความปรารถนาและความสามารถที่จะประสานสัมพันธ์กันทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้ด้วยการสร้างแรงบันดาลใจ การเชิญชวนหรือด้วยความสัมพันธ์ระหว่างกัน 2) พื้นฐานความคิดเพื่อการเปลี่ยนแปลง โดยท้าทาย ต่อสภาพการณ์ในปัจจุบันและมุ่งหน้าเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่โลกใหม่ที่ดีขึ้น ซึ่งลักษณะสำคัญของผู้นำในอดีต ปัจจุบัน และในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. **ผู้นำในอดีต** มีแนวคิดที่ผู้นำหรือผู้ปกครองควรมีลักษณะเป็นแบบราชาปราชญ์หรือผู้นำใน อุดมคติ ควรจะมีลักษณะดังนี้

1.1 เป็นผู้ปกครองที่เป็นปราชญ์ คือ มีความฉลาดและมีปฏิภาณไหวพริบดี ซึ่งทำให้ผู้นำมีความคิดมีปัญญาที่จะบริหารบ้านเมืองได้สำเร็จ

1.2 ผู้นำจะต้องไม่มีทรัพย์สินเป็นของตัวเอง คือ ผู้นำจะต้องไม่คิดที่จะหาประโยชน์เพื่อตน

ควรคิดแต่ทำประโยชน์ให้ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

- 1.3 ผู้นำจะต้องเสียสละ โดยจะต้องสละทั้งเวลา รวมทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่ออุทิศต่อการบำเพ็ญประโยชน์ในส่วนรวมให้ประชาชนมีความสุขมากที่สุด
- 1.4 ผู้นำจะต้องไม่มีภริยา เพื่อผู้นำจะได้ไม่คิดห่วงใย และมีทรัพย์สินไว้สำหรับสืบทอดให้ทายาท
- 1.5 ผู้ปกครองหรือผู้นำจะต้องมีคุณธรรมในการควบคุมตัวเองและในความกล้าหาญ รวมทั้งคุณธรรมในการให้ความยุติธรรมต่อผู้อื่นด้วย

2. ผู้นำในปัจจุบัน ในปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ข้อมูลข่าวสาร มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้โลกเล็กลงได้ ดังนั้น การติดต่อสื่อสารกันสามารถทำได้รวดเร็วเปรียบเสมือนโลกไร้พรมแดน และผู้นำในปัจจุบันจะต้องปรับเปลี่ยนให้ทันกับยุคสมัย ผู้นำควรจะต้องมีลักษณะดังนี้

- 2.1 ผู้นำควรจะต้องมีลักษณะเป็นคนคิดเก่ง ทำเก่ง โดยจะต้องเป็นคนขยันคิดไม่อยู่เฉย
- 2.2 ลักษณะของผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ คือ จะต้องมีความคิดเห็นที่มองไปยังอนาคตเพื่อกำหนดเป้าหมายในสิ่งที่คาดหวังไว้
- 2.3 ผู้นำในปัจจุบันจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ คือ คิดในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นสิ่งที่ดี ไม่มองโลกในแง่ร้าย จะต้องเลือกทำในสิ่งที่ถูก มีทางเลือกหลายๆ ทาง ไม่คิดถอยหลังเข้าคลอง หรือมีลักษณะเป็นคนหัวเก่า หรือ Conservative

- 2.4 ผู้นำจะต้องมีลักษณะเป็นคนยอมรับในสิ่งเปลี่ยนแปลง หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ได้
- 2.5 ผู้นำจะต้องมีลักษณะเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง (Change Agen)

3. ผู้นำในศตวรรษที่ 21 ไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชนหรือภาครัฐควรจะต้องปรับเปลี่ยนลักษณะของผู้นำให้สภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว เพื่อรองรับในการบริหารจัดการให้ทันทั่วทั้ง โดยจะต้องมีคุณสมบัติของผู้นำ พฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ประสิทธิภาพ จริยธรรม หรือในด้านอื่นๆ มาผสมผสานประกอบกันด้วยเพื่อให้ได้ผู้นำที่มีความพร้อมมากที่สุด ดังนี้

- 3.1 ผู้นำควรจะต้องมีทศพิธราชธรรมประจำใจ
- 3.2 ผู้นำควรจะต้องมีความรู้ มีปัญญาที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว
- 3.3 ผู้นำควรจะต้องทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
- 3.4 ผู้นำควรจะต้องขยันคิด ขยันทำ มีความทะเยอทะยาน และมีความกระตือรือร้นตลอดเวลา
- 3.5 ผู้นำจะต้องเสียสละให้ประโยชน์ส่วนรวมและไม่ยึดประโยชน์เอามาเป็นของตนและพวกพ้อง
- 3.6 ผู้นำจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความยุติธรรม มีเหตุผล ไม่หลงอำนาจ กระทำด้วยความชอบธรรม ไม่ทำตามอำเภอใจ

- 3.7 ผู้นำจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ ยอมรับในนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น
- 3.8 ผู้นำจะต้องมีความโปร่งใสและมีความเสมอภาคต่อทุกคน
- 3.9 ผู้นำจะต้องมีการติดต่อสื่อสาร ประสานงานกับประเทศต่างๆ ได้อย่างสอดคล้อง

สมานฉันท์กัน

- 3.10 ผู้นำควรจะต้องมีวิสัยทัศน์ มีกลยุทธ์ในการวางแผนล่วงหน้าเสมอ และจะต้องรู้เขารู้เราด้วย

- 3.11 ผู้นำไม่ควรมึตรกิจเป็นของตนเอง หรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับธุรกิจของพวกพ้องตนเอง
- 3.12 ผู้นำควรจะต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความยืดหยุ่นเห็นใจผู้อื่น
- 3.13 ผู้นำควรจะต้องมีความอดทนและกล้าหาญ รวมทั้งมีความรับผิดชอบ

3.14 ผู้นำควรจะต้องมีบุคลิกภาพสง่างาม และมีจิตใจโอบอ้อมอารี เมตตาธรรม

3.15 ผู้นำควรมีทักษะในหลายๆ ด้าน และทำงานติดต่อสื่อสารกันเป็นทีม

ศาสตราจารย์ George DeMetropolis แห่ง University of Phoenix ได้ระบุทักษะ 10 ประการของคนที่เหมาะสมผลสำเร็จในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้ (อ้างถึงใน ประคัลภ์ ปัทมพลังกูร. 2559)

1. Leadership มีทักษะที่สามารถนำตนเองได้ เป็นผู้นำในชีวิตของตนเอง นอกจากนั้นก็ยังต้องสามารถนำพาคนอื่น หรือทีมงานที่ตนดูแลให้ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ด้วย

2. Critical Thinking มีทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล มีตรรกะในการคิด เนื่องจากทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก ดังนั้นจะมานั่งเรียนรู้แบบเดิมๆ ก็คงจะใช้เวลามากเกินไป ไม่ทันใช้ ดังนั้นพนักงานที่เก่งๆ ในยุคนี้จะต้องมีทักษะของการใช้ตรรกะอย่างดี สามารถมองออกว่าถ้าทำแบบนี้แล้วจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง และถ้าเกิดแล้วจะต้องมีแผนในการป้องกันอย่างไรบ้าง อย่างเป็นเหตุเป็นผล

3. Collaboration มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี ไม่ว่าจะเป็นคนก็ตาม ก็สามารถทำงานด้วยได้อย่างไม่มีปัญหา รวมทั้งยังต้องสามารถสร้างบรรยากาศในการทำงานเป็นทีมได้ด้วย ใครที่เคยทำงานคนเดียว ประเภทขำมาคนเดียววันนั้น ยุคสมัยใหม่นี้คงจะอยู่ยากขึ้น เพราะแต่ละคนจะมุ่งเน้นความเก่งแบบเฉพาะทาง ดังนั้นการทำงานให้สำเร็จก็ต้องอาศัยคนหลายๆ คนที่เก่งในสายงานต่างๆ เข้ามาช่วยกันทำงาน สร้างความสำเร็จให้กับองค์กร ถ้าเราสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ดี ก็จะทำให้เรายิ่งเป็นที่ต้องการตัวขององค์กรอื่นๆ

4. Communication มีทักษะการสื่อความที่ดี ทักษะด้านการสื่อความนี้ ไม่ว่าจะทำงานในยุคใดสมัยใด ก็เป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของคนเราทุกคน เนื่องจากเราต้องทำงานกับคนอื่นอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ถ้าเราไม่สามารถสื่อความกับคนอื่นได้อย่างเข้าใจ เราก็จะไม่สามารถประสบความสำเร็จในการทำงานในยุคนี้ได้เลย

5. Adaptability ความสามารถในการปรับตัว ทักษะในด้านนี้ทวีความสำคัญขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งมีสาเหตุมาจากเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งทำให้หลายๆ อย่างมีการเปลี่ยนแปลงตามกันไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องงาน สภาพแวดล้อมต่างๆ ในสังคมที่เราอยู่ สิ่งเหล่านี้ทำให้พนักงานในยุคนี้จำเป็นต้องมีทักษะในการปรับตัวเข้ากับสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ไม่ใช่พวกที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง หรือยึดมั่นถือมั่นในสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่ คนกลุ่มนี้ยิ่งอยู่ยากขึ้นในยุคปัจจุบัน

6. Productivity and Accountability ต้องมีความรับผิดชอบสูง และมีความสามารถในการสร้างผลงานมากกว่าคนอื่น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และสภาพแวดล้อมที่ทำให้เราถูกหันเหออกจากงานได้ง่ายขึ้นในยุคใหม่นี้ จึงส่งผลให้เรื่องของผลิตภาพของพนักงานแต่ละคนนั้นลดลง ในแต่ละวันที่กำหนดเวลาทำงานไว้ 8 ชั่วโมงนั้น พนักงานในยุคนี้อาจจะทำงานได้ไม่ถึง 8 ชั่วโมง เพราะถูกละทิ้งอื่นๆ เบี่ยงเบนความสนใจออกจากงานไป ดังนั้นคนทำงานสมัยนี้ ถ้าเป็นคนที่มีความ Productivity สูงๆ และมีความรับผิดชอบในการทำงานได้อย่างดี ไม่ถูกดึงดูตออกไปจากงานได้ง่ายๆ ก็จะเป็นคนที่ประสบความสำเร็จได้สูงกว่า และเป็นที่ต้องการตัวมากกว่า

7. Innovation มีทักษะในการคิดอะไรใหม่ๆ การที่เราจะเติบโตได้ในยุคสมัยนี้ สิ่งสำคัญก็คือ การที่เราสามารถคิดอะไรที่ไม่เคยมีมาก่อน หรือสามารถต่อยอดความคิดเดิม ออกไปสู่ความคิดใหม่ๆ ได้อย่างที่ไม่เคยเจอมาก่อน ก็จะทำให้เราประสบความสำเร็จในการทำงานมากขึ้น

8. Accessing, analyzing and Synthesizing information ในยุคนี้มีข้อมูลมากมายเข้ามาในชีวิตของเรา ซึ่งทำให้เราไม่รู้เลยว่าข้อมูลที่เราได้รับมาจากแหล่งต่างๆ นั้น เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง และน่าเชื่อถือสัก

แค่นั้น ดังนั้น คนที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานในยุคนี้ก็ต้องมีทักษะในการวิเคราะห์ และประมวลผล ข้อมูลต่างๆ ที่เราได้รับมา เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการทำงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใครที่ยังมีความสามารถในเรื่องนี้มากเท่าไร ก็จะเป็นที่ต้องการตัวมากขึ้นเท่านั้น

9. Global Citizenship ต้องมีทักษะในการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ๆ ของประเทศต่างๆ เพราะปัจจุบันนี้เป็นโลกที่ไม่มีพรมแดนใดๆ ทั้งสิ้น ดังนั้นคนที่จะประสบความสำเร็จจะต้องมีความเป็นประชากรของโลก ก็คือ สามารถที่จะอยู่ที่ไหนก็ได้ สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีความเข้าใจคนจากประเทศต่างๆ ด้วย เพราะเราอาจจะต้องทำงานกับคนต่างชาติต่างภาษามากขึ้น ถ้าเราเข้าใจเขาได้มากเท่าไร ก็จะทำให้เราได้เปรียบในการทำงานมากขึ้นเท่านั้น

10. Entrepreneurialism มีความรู้สึกรับผิดชอบเป็นผู้ประกอบการ ในยุคนี้ถ้าเราทำงานแบบเป็นพนักงานคนหนึ่ง ที่คิดแค่ทำงานไปวันๆ มองแค่ว่าตนเองเป็นแค่ลูกจ้างคนหนึ่งในองค์กร ไม่ได้มีผลกระทบอะไรกับผลงานขององค์กร ถ้าคิดแบบนี้ เราก็จะไม่มีส่วนก้าวหน้าได้เลย ยุคสมัยนี้ตัวพนักงานจะต้องมีความคิดแบบผู้ประกอบการ คิดว่าจะทำอะไรให้งานขององค์กรประสบความสำเร็จให้ได้ เพราะถ้าคิดแบบนี้ได้เมื่อไหร่ นายจ้างทุกคนก็อยากได้คนแบบนี้เข้ามาดูแลกิจการให้อยู่แล้ว ดีไม่ดีคิดแบบนี้ไปเรื่อยๆ ไม่นานเราก็อาจจะมีการกิจการเป็นของตนเองบ้างก็ได้

นอกจากนี้ในส่วนของการจัดการศึกษาได้มีบริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น บริษัทแอปเปิ้ล บริษัทไมโครซอฟท์ บริษัทวอลสตรีตบีบีบี องค์กรวิชาชีพระดับประเทศ ภาคส่วนวงการศึกษา และสำนักงานด้านการศึกษาของรัฐ ได้รวมตัวกันเพื่อการพัฒนาแนวคิด "ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21" เห็นว่า การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่เพิ่มเติมมี องค์ประกอบคือ 3R4C คือ 3 R ได้แก่ Reading (การอ่าน), การเขียน(Writing) และ คณิตศาสตร์ (Arithmetic) และ 4C ได้แก่ Critical Thinking (การคิดวิเคราะห์), Communication (การสื่อสาร), Collaboration (การร่วมมือ) และ Creativity (ความคิดสร้างสรรค์) รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี และการบริหารจัดการด้านการศึกษาแบบใหม่ที่ทักษะสำคัญสำหรับคนยุคศตวรรษที่ 21 ดังกล่าวจะเป็นต้องอาศัย การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพราะการจัดการศึกษาในรูปแบบเดิมไม่สามารถใช้การสอนแบบเดิมๆ ที่เน้น การถ่ายทอดจากครูผู้สอนได้อีกต่อไป

รภัสสา พิมพ์ (2557) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของนิสิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มีลักษณะผู้นำ 4 ประเภท คือ 1) ภาวะผู้นำสร้างสรรค์ (Creative Leadership) 2) ภาวะผู้นำแบบรับใช้ (Servant Leadership) 3) ภาวะผู้นำทางจิตวิญญาณ (Spiritual Leadership) และ

4. ภาวะผู้นำตามสภาพจริง (Authentic Leadership)

จากแนวคิดและผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นจึงพอที่จะสรุปได้ว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่ใฝ่รู้และปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนในด้านทางเทคโนโลยี มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างรวดเร็ว มีการเปิดเสรีทางการค้าขายมากขึ้น จึงเป็นความจำเป็นที่ องค์การจะต้องปรับเปลี่ยนให้พร้อมที่จะยืดหยุ่นและกลายเป็นองค์การที่เข้มแข็งพร้อมที่จะเผชิญกับการ

เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนั้น ภาวะผู้นำของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จะต้องเป็นบุคคลที่มีลักษณะดังนี้

1. มีความรอบรู้ มีความใจกว้าง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความสามารถเป็นเลิศในการจัดสมดุลของปัจจัยต่างๆ ทั้งที่เป็นปัจจัยเสริมและข้อจำกัด ความสามารถในการกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจ การให้ความสนใจต่อรายละเอียด

2. มีภาวะผู้นำที่มีศักยภาพเป็นเลิศ ที่มีความสามารถ เป็นผู้นำตนเองและผู้อื่น รวมทั้งการปมเพาะภาวะผู้นำที่มีศักยภาพเป็นเลิศในทุกๆ ระดับขององค์การ มีภาวะผู้นำที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ปฏิบัติตน มีสำนึกในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ โดยเฉพาะภาวะผู้นำที่จำเป็นในด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำสร้างสรรค์ (Creative Leadership) มีลักษณะทางด้านพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงให้เห็นถึงการตั้งเป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจนในการทำงานของผู้นำ ไม่ยึดติดในวิธีการทำงานและแก้ปัญหาเดิม และรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ อันเกิดจากการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ต้องรู้จักการโน้มน้าวผู้อื่น ปฏิบัติตามตนเองโดยการสร้างความมั่นใจเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยอาศัยการคิดไตร่ตรองเพื่อคิดค้นสิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น

2.2 ภาวะผู้นำแบบรับใช้ (Servant Leadership) มีลักษณะทางด้านพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่น และยอมรับความสามารถของผู้อื่น เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ร่วมเป็นผู้นำในการทำงาน มีการตั้งเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน เพื่อก่อให้เกิดความสำเร็จลุล่วงในการทำงาน มีการโน้มน้าวให้ผู้อื่นทำงานอย่างเต็มความสามารถ โดยการทำให้เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อทำให้ผู้อื่นเกิดความมั่นใจในตนเองและมุ่งบรรลุเป้าหมายสำเร็จร่วมกันและผู้นำต้องสร้างความศรัทธา และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความมุ่งมั่นตั้งใจ มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อนำไปสู่เป้าหมายร่วมกัน ผู้นำต้องยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม ในการทำงานโดยการสร้างค่านิยมที่ดีงาม และนำไปรับใช้กับกิจกรรมต่างๆ

2.3 ภาวะผู้นำทางจิตวิญญาณ (Spiritual Leadership) มีลักษณะทางด้านพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงให้เห็นถึงผู้นำที่มีความสามารถสร้างวิสัยทัศน์และตั้งเป้าหมายในการทำงานร่วมกันให้แก่ผู้อื่นให้เกิดความสำเร็จอย่างชัดเจน มีการโน้มน้าวใจให้ผู้อื่นทำตามเป้าหมายให้สำเร็จ ด้วยการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้อื่น มีความมุ่งมั่นและอดทนในการทำตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ โดยปฏิบัติจนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้อื่นได้ และการที่ผู้นำมีความมั่นคงในคำพูด และการกระทำ จนทำให้ผู้อื่นไว้วางใจได้

2.4 ภาวะผู้นำตามสภาพจริง (Authentic Leadership) มีลักษณะทางด้านพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงให้เห็นถึงการเข้าใจตนเอง รู้ชอบกพร่อง พร้อมหาทางแก้ไขชอบกพร่องเหล่านั้นด้วยตนเอง รู้จักที่จะดึงเอาศักยภาพของตนเองมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน จนก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมกับผู้อื่น รวมไปถึงการสร้างค่าที่ดีงาม การที่ผู้นำมีการกำหนดค่านิยมที่ประกอบด้วยคุณธรรม จริยธรรมที่ดีของตนเอง และนำมาใช้ในการตัดสินใจแสดงพฤติกรรมต่างๆ และผู้นำต้องมีความมั่นคง และแน่วแน่ในการตัดสินใจ และการกระทำ ตลอดจนผลการตัดสินใจของผู้นำนั้นไว้วางใจได้ สามารถคาดเดา และเข้าใจได้อย่างชัดเจน และผู้นำตามสภาพจริงนั้นต้องมีการสร้างองค์ความรู้ใหม่และศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ

3. มีทักษะ 3R 4C คือ 3 R ได้แก่ Reading (การอ่าน), การเขียน(Writing) และ คณิตศาสตร์ (Arithmetic) และ 4C ได้แก่ Critical Thinking (การคิดวิเคราะห์), Communication (การสื่อสาร), Collaboration (การร่วมมือ) และ Creativity (ความคิดสร้างสรรค์) รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพด้วย

เอกสารอ้างอิง

ไชยา ภาวะบุตร. (2554). *ความเป็นนักบริหารมืออาชีพ*. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ดุษฎีรัตน์ โกสุมภ์ศิริ. (2558). ภาวะผู้นำแบบดุลยภาพ – ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://leader1234.blogspot.com/2015/09/21-scholarly-article-equilibrium.html> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 31 มีนาคม 2559)

ประคัลภ์ ปัดทพลังกูร. (2555). *แนวทางการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน*.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://prakal.wordpress.com/2012/10/22/> (วันที่สืบค้นข้อมูล : 31 มีนาคม 2559)

รภัศศา พิมพ์า. (2557). ภาวะผู้นำของนิสิตครูหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ. 5 ปี)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ <https://th.wikipedia.org/w/index.php>